

Inatsisartunut ilaasortanut

Ulloq: 23. marts 2015
J.nr.: 01.82-00064

Namminersorneq pillugu inatsimmi oqaatsit pillugit aalajangersagaq isumaqanngilaq danskit oqaasii Inatsisartuni atorneqarsinnaanngitsut

Inatsisartut Suleriaasianni § 54 namminersorneq pillugu inatsimmi § 20-mut akerliunersoq Siulittaasoqarfik allakkiortitsisimavoq.

Namminersorneq pillugu inatsimmi § 20-mi aalajangersarneqarpoq kalaallisut oqaasii nuna-tsinni pisortatigoortumik oqaasiusut.

Suleriaatsimi § 54-imi aalajangersarneqarpoq Inatsisartut isumaqatigiinniarneri kalaallisut ingerlanneqartassasut, kisiannili aamma Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortat kalaallit oqaasiinik atuinngitsut danskisut oqalussinnaatitaasut, oqaasii kalaallisuunngortinneqartassasut, isumaqatigiinniarnerrillu danskisut aamma malinnaaffigineqarsinnaassallutik.

Allakkiami nalorngissutitaqanngitsumik inerniliunneqarpoq Inatsisartut suleriaasianni § 54 Namminersorneq pillugu inatsimmi § 20-mut *akerliunngitsaq*.

Taamaalilluni inerniliunneqarpoq Namminersorneq pillugu inatsimmut piareersaataasut suliat tunngavissiiingitsut naatsorsuutigissallugu namminersorneq pillugu inatsimmi § 20-p oqaasertalerneqarneratigut siunertaasimasoq Inatsisartuni isumaqatigiinniartarnerit kalaallisuinnaq ingerlanneqartartussanngorlugit killilerneqarnissaat.

Taamatuttaaq inerniliunneqarpoq Namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitaq, namminersorneq pillugu inatsisissamut missingiusiortoq, isumaqarsimanngimmat kalaallisut oqaatsit pisortatigoortumik oqaasiunerannik Namminersorneq pillugu inatsimmi aalajangersaaneq, akornutaassasoq innuttaasut oqartussallu il.il. kalaallit oqaasiisa saniatigut oqaatsinik allanik atuisinnaanerannik periarfissiisunik aalajangersagaqareerneranut aalajangersaasoqarsinnaanerannulluunniit.

Siulittaasoqarfiup aalajangerpaa allakkiaq Inatsisartunut ilaasortanut agguanneqassasoq Inatsisartullu nittartagaannut tamanit takuneqarsinnaasunngorlugi ilanngunneqassasoq. Taamalilluni tamanna maanna pivoq.

Ikinngutinnersumik inuulluaqqusillunga

Ellen Kolby Chemnitz
Allattaaneq

Inatsisartut Siulittaasoqarfiat

Ulloq: 15. marts 2015

J.nr.: 01.82-00064

Inatsisartut Suleriaasianni aamma namminersorneq pillugu inatsimmi oqaatsit pillugit aalajangersakkat akornanni pissutsit pillugit Siulittaasoqarfimmut allakkiaq

Inatsisartut Siulittaasoqarfiata ulloq 13. marts 2015 aalajangerpaa Suleriaatsimi § 54-imi aalajangersagaq namminersorneq pillugu inatsimmi § 20-mut akerliusutut isigineqarsinnaanersoq nalileqqullugu Inatsisartut Allattoqarfiata Inatsisilerinermut immikkoortortaa qinnuiginiarlugu.

Suleriaatsimi § 54-imi aalajangersarneqarpoq Inatsisartuni isumaqatigiinniarnerit kalaallit ingerlanneqassasut, kisiannili Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortat kalaallit oqaasiinik atuinngitsut danskisut oqalussinnaassasut, oqaasiilu kalaallisuumut nutserneqassallutik, soorlu aamma isumaqatigiinniarnerit danskisut aamma malinnaaffigineqarsinnaassasut.

Namminersorneq pillugu inatsimmi § 20-mi aalajangersarneqarpoq, kalaallit oqaasii pisortatigoortumik Kalaallit Nunaanni oqaasiusut.

Inatsisilerinermut immikkoortortap naliliinera

Inatsisilerinermut Immikkoortortaq naliliivoq suleriaatsimi § 54 namminersorneq pillugu inatsimmi § 20-mut *akerliunngitsaq*.

Namminersorneq pillugu inatsimmut piareersaataasutut suliat tunngavissiiingillat oqaatigisallugu namminersorneq pillugu inatsimmi § 20-p oqaasertalerneqarneratigut siunertaasimasoq Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortat, kalaallisut oqalussiinnaanngitsut, danskisut oqalullutik kalaallisunngortinneqartunik Inatsisartut isumaqatigiinniarnerit peqataasinnaatitsumik aalajangersakkamik attassiinnarnissamut Inatsisartut mattunneqarnissaat.

Namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap kalaaliinnarnik inuttallip isumaliutissiisummini siunnersuutigaa Kalaallit Nunaata nammineersinnaanera pillugu peqatigiinnissamik isumaqatigiissut aalajangersakkamik imaqassasoq kalaallit oqaasiisa nunatsinni pisortatigoortumik oqaasiunerannik. Isumalioqatigiissitap peqatigitillugu inassutigaa Inatsisartut suleriaasianni § 53 taamanikkut atuuttoq attatiinnarneqassasoq. Aalajangersagaq imarisamigut suleriaatsimi massakkut atuuttumi § 54-imut naapertuuppoq. Taamaalilluni erseqqilluinnartumik takuneqarsinnaavoq namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap kalaaliinnarnit

inuttallip taamatut aalajangersaaneq kalaallisut oqaatsitta nunatsinni pisortatigoortumik oqaasiunerannik aalajangersakkamut akerliusutut isiginngikkaa.

Namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap kalaallinit qallunaanillu inuttaqartup kingusinerusukkut pilersinneqartup, isumaliutissiissutaalu namminersorneq pillugu inatsimmut tunngaviusooq, siunnersuutigaa - namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap kalaaliinnarnik inuttaqartup oqaatsit pillugit isumaliutai kaammattuutaalu sukumiisumik innersuussutigereerlugit – namminersorneq pillugu inatsimmi aalajangersakkamik ilanngussisoqassasoq namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap kalaaliinnarnik inuttaqartup siunnersuutaanut naapertuuttumik; tassalu aalajangersaasoqassasoq kalaallit oqaasiisa nunatsinni pisortatigoortumik oqaasiunerannik. Isumaliutissiissummi takuneqarsinnaavoq siunnersuut ilaatigut isigineqassammat, pisortani suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni pissutsini pisortanut tunngasuni kalaallit qallunaallu oqaasiisa assigiimmik atorneqarsinnaanerisa aalajangersarneqarsimanerat, tunngavigalugu. Isumalioqatigiissitap Inatsisartut suleriaasianni taamanikkut atuuttumi § 53 attatiinnarneqartariaqarnerasoq isummerfiginngilaa. Taamaalilluni isumalioqatigiissitap naatsorsuuteqarsimanerata, suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi taamatut aalajangersakkamik, pissutsini pisortanut tunngasuni aamma danskit oqaasiisa atorneqarsinnaanerannik qularnaarisumik, attassiinnarnissamik, taamaattoq takutippaa isumalioqatigiissitap isumaqarsimanngitsoq kalaallisut oqaatsit nunatsinni pisortatigoortumik oqaasiunerannik namminersorneq pillugu inatsimmi aalajangersaaneq ajoqutaassasoq Namminersorlutik Oqartussat inatsisiliornerni allani aalajangersagaqarnissaannut aalajangersaasinnaannaannulluunniit, innuttaasut oqartussallu il.il. oqaatsinik allanik kalaallit oqaaserinngisaannik atuisinnaannaannut.

Tamanna naapertorlugu namminersorneq pillugu inatsimmut § 20-mut nassuiaatini ilaatigut makku ilisimatitsissutigineqarput:

Danskit oqaasii pisortanut tunngassutilinni atorneqarsinnaajuassapput, tak. pisortatigut ingerlatsinermi suliassanik ingerlatsinermik inatsisartut inatsisaat, aammalu – Kalaallit Nunaanni danskisut atuartitsineq eqqarsaatigalugu – erseqqinnerusumik malittarisassiuunneqarsinnaavoq Kalaallit Nunaanni inatsisini atorneqartarnissaat.

Inatsisilerinermut Immikkoortortap tamanna tunngavigalugu inerniliuttariaqarpaa suleriaatsimi atuuttumi § 54 oqaatsit pillugit aalajangersagaq kalaallit oqaasiisa nunatsinni pisortatigoortumik oqaasiunerannik namminersorneq pillugu inatsimmi aalajangersakkamut akerliunngitsoq – soorlu aamma namminersorneq pillugu inatsimmi oqaatsit pillugit aalajangersakkap pisortani suliassat suliarineqarnerat pillugu inatsimmi oqaatsit pillugit aalajangersakkap atuukkunnarsinngikkaa.

Aalajangersakkat piareersaataasutullu suliat taamatut naliliinermini Inatsisilerinermut Immikkoortortap ilanngussimasai tamatumunngalu tunngaviusut kinguliini sukumiinerusumik nassuiaatigineqarput.

Inatsisartut Suleriaasianni § 54:

§ 54 i Inatsisartut Suleriaasianni ¹ § 54 ima oqaasertaqarpoq:

¹ Inatsisartut Suleriaasiat 12. november 2010-meersoq, allangortinneqartorlu 22. september 2011 aamma 29. maj 2012.

§ 54. Inatsisartuni isumaqatiginninniarnert kalaallisut ingerlanneqassapput. Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortat kalaallit oqaasiinik atuinngitsut danskisut oqalussinnaatitaapput, oqaasiilu kalaallisuumut nutserneqassallutik taamatuttaarlu isumaqatigiinniarnert danskisut aamma malinnaaffigineqarsinnaassallutik.

Aalajangersakkamut inatsimmi nassuiaatini makku ilisimatitsissutigineqarput:

§ 54-ip suleriaatsimi atuuttumi § 53 allanngortilaarlugu ingerlateqqippaa, taamaalilluni Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit inatsisartut inatsisissaannut siunnersuut § 9, imm. 2 assigalugu.

Aalajangersagaq Inatsisartut Suleriaasiat 12. november 2010-meersoq akuersissutigineqarmalli atuussimavoq. Taanna sioqqullugu suleriaasiusimasoq (suleriaasissaq 1999-imeersoq kingusinnerusukkut allannguutitalik) imarisamigut oqaatsit pillugit aalajangersakkamik taamaaqataanik, allatulli oqaasertalikkamik, imaqarpoq:

§ 53. Inatsisartut ataatsimiinneri kalaallisut ingerlanneqartassapput, qallunaatulli malinnaaffigineqarsinnaassallutik. Inatsisartuni ilaasortaq qallunaatuinnaq oqaluttuuppat ataatsimiinnerit kalaallisut aamma malinnaaffigineqarsinnaassapput.

Suleriaatsimut 1999-imeersumut nassuiaatini takuneqarsinnaavoq aalajangersakkami oqaaseqatigiit siulliit siuliani suleriaasiusimasumi atuuttumi § 26-imik ingerlatitseqqiinerusut. Ilanngullugu takuneqarsinnaavoq oqaaseqatigiit aappaanni aalajangersagaq nutaajusoq, kisiannili suleriaatsimik Inatsisartuni ineriartorsimasumik allaaserinninnerinnaasoq.

Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat § 9, imm. 2:

Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 9, imm. 2-p² Inatsisartut Suleriaasianni atuuttumi § 54 assigaa:

Imm. 2. Inatsisartuni isumaqatiginninniarnert kalaallisut ingerlanneqassapput. Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortat kalaallit oqaasiinik atuinngitsut danskisut oqalussinnaatitaapput, oqaasiilu kalaallisuumut nutserneqassallutik taamatuttaarlu isumaqatigiinniarnert danskisut aamma malinnaaffigineqarsinnaassallutik.

Aalajangersakkamut nassuiaatini makku ilisimatitsissutigineqarput:

Imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq kalaallisut oqaatsit Inatsisartut sulineranni atorneqassasut, tamatumunngalu peqatigitillugu Inatsisartunut ilaasortat kalaallisut oqalussinnaangitsut Inatsisartuni danskisut oqalunnissamut periarfissaqarnerat qulaakkeerlugu, kalaallisuumut nutserunneqarlutik. Taamaaliornikkut danskisut oqaasillit Inatsisartunut ilaasortatut qinigaasut

² Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 18. november 2010-meersoq, Inatsisartut inatsisaatigut nr. 12, 29. november 2013-imeersukkut allanngortinneqartoq.

innuttaasunit qinigaanerminnik aallussinissaminnut piviusumik periarfissaqarnerat qulakkeerneqarpoq. Taamaalilluni Inatsisartunut ilaasortat kiffaangissuseqarlutik inatsisartoqarnermi oqaaseqaateqarsinnaanerat kiisalu tamat oqartussaaqataanerannik ingerlatsineq ataatsimiinnerit nalaanni pisariaqarneratut annertutigisumik oqalutseqartitsisoqarnissaanik piumasaqaateqarfiuvoq. Tamanna Inatsisartut inatsisaanni manna tikillugu atuuttumi § 13-imut naapertuuppoq. Aammattaaq innuttaasut danskisut oqaasillit Inatsisartut sulinerannut tunngaviatigut malinnaaviginninnissaminnut periarfissaqarnerat qulakkeerneqarpoq. Taamaaliornikkut innuttaaqataasut taakku tamat oqartussaaqataanerannik ingerlatsinermi peqataanissaat qinikkaminnillu pitsaasumik tunngavissaqarlutik naliliiviginninnissaat qulakkeerneqarpoq.

Namminersorneq pillugu inatsimmi § 20:

Namminersorneq pillugu inatsimmi³ § 20 ima oqaasertaqarpoq:

§ 20. Kalaallit oqaasii tassaapput Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaatsit.

Aalajangersakkamut nassuiaatini makku oqaatigineqarput:

Aalajangersakkakkut aalajangerneqarpoq kalaallit oqaasii tassaasut Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaatsit.

Namminersornerunermik inatsimmi atuuttumi § 9-mi aalajangersarneqarpoq danskisut oqaasiisa atorneqarnissaat. Namminersorneruneq pillugu inatsimmi § 9-mi, imm. 1-mi oqaaseqatigiit aappaanni allassimavoq danskisut oqaasii peqqissaartumik atuartitsissutigineqassasut. Aammattaaq namminersornerunermik inatsimmi § 9, imm. 2-mi allassimavoq oqaatsit taakkua marluk pisortatigoortumik atorneqarsinnaassasut.

Kalaallit oqartussaasui isumaqarput, inuiaqatigiinnut nunarsuarmioqataaleraluttuinnartunut ingerlalluurtunullu oqaatsinik arlalinnik atuisinnaaneq pingaaruteqartorujussuusoq. Aalajangersagaq taamatut paasillugu nassuiarneqassaaq, taamaattumillu peqqissaartumik kalaallisut, qallunaatut tuluttullu ilinniartitsisoqassaaq.

Danskisut oqaasii pisortanut tunngassutilinni atorneqarsinnaajuassapput, tak. pisortatigut ingerlatsinermi suliassanik ingerlatsinermik inatsisartut inatsisaat, aammalu – Kalaallit Nunaanni danskisut atuartitsineq eqqarsaatigalugu – erseqqinnerusumik malittarisassiuunneqarsinnaavoq Kalaallit Nunaanni inatsisini atorneqartarnissaat.

Kalaallit oqartussaasui isumaqarput, kalaallit oqaasii kalaallit inuiaat kulturikkut kinaassusiata ilagigai, kalaallillu oqartussaasuisa kalaallisut

³ Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat pillugit INATSIT nr 473, 12. juni 2009-meersoq.

atuartitsineq qulakkiissallugu politikkeraat pisortat ingerlatsiviinni atassuteqaatitut kalaallinilu inuianni oqaatsitut kulturikkut atatitsisutut kalaallit oqaasiisa nukittorsarneqarnissaat atatinneqarnissaallu siunertaralugu. Peqatigitillugu oqaatsini qallunaatut allanilu naleqquttunik atuartitsineq, matumani ilanngullugu Danmarkimi aamma nunani allani Kalaallit inuusuttut ilinniaqqinnissamut piukkunnarsinissaat namminersornerup qulakkeertussaavaa.

Namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitat marluk:

Namminersorneq pillugu inatsimmi aalajangersakkat namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap kalaallinit qallunaanillu inuttaqartup 2008-mi isumaliutissiissutaani inatsisissatullu missingiusiaanit aallaaveqarput.

Namminersornerullutik Oqartussat danskillu naalackersuisuisa namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitamik kalaallinik qallunaanillu inuttalimmik pilersitsinissaat sioqqullugu namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitaq kalaaliinnarnik inuttalik Namminersornerullutik Oqartussanit pilersinneqarsimasoq isumaliutissiissuteqarpoq. Isumaliutissiissut 2003-mi saqqummersinneqarpoq tassanilu kaammattuutit namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap kalaallinit qallunaanillu inuttaqartup isumaliutaanut annertuumik ilaatinneqarlutik.

Pingaartumik namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap kalaallinit qallunaanillu inuttaqartup 2008-mi isumaliutissiissutaa, kisiannili aamma namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap kalaaliinnarnik inuttaqartup isumaliutissiissutaa 2003-meersoq taamaalillutik oqaatigineqarsinnaapput namminersornerup pillugu inatsimmut piareersaataasut ilaattut.

Namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitaq kalaaliinnarnik inuttalik:

Namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap kalaaliinnarnik inuttallip Kalaallit Nunaata imminut aquttussaana pillugu nunatta Danmarkillu akornanni peqatigiinnissamik isumaqatigiissutissamut siunnersuutaat aalajangersakkamik imaqarpoq (§7), oqaasertamigut namminersorneq pillugu inatsimmi kingusinnerusukkut akuerineqartumi § 20-p assinganik:

§ 7. Kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiupput.

Taamaattorli namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap kalaaliinnarnik inuttallip 2003-mi isumaliutissiissutaani erseqqilluinnartumik takuneqarsinnaavoq, namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap kalaaliinnarnik inuttallip taamatut aalajangersaaneq aporfissatut isiginngikkaa, Inatsisartut aalajangersakkamik Inatsisartunut ilaasortanik danskisut oqaluttunik oqalutseqartitsinikkut Inatsisartut isumaqatigiinniarninik malinnaasinnaanissamut peqataasinnaanissamullu periarfissiisumik attassiinnarnissaannut:

[...]

Isumalioqatigiissitat eqqartugassaasariaqartingilaat kalaallit oqaasii tassaaginnangitsut oqaatsit pingaarnerit tassaallutilli tassaasariaqarlutillu nunap pisortatigoortumik oqaasii. Isumalioqatigiissitat inassutigissavaat

peqatigiinnissamik isumaqatigissutissatut missingiusiami, ilassutitut 4-itut ilanngussami, tamatuminnga timitaliisumik aalajangersagaqassasoq.

[...]

Oqaatsit suut Inatsisartut oqaluttarfiannit atorneqarnissaannik Isumalioqatigiissitatoqalliseqarneranni aallaaviuvoq Inatsisartut suleriaasianni § 53-imi aalajangersagaq, tassalu Inatsisartut oqallinneri kalaallisut pisassasut qallunaatulli malinnaafiqineqarsinnaassallutik aammalu ilaasorta q danskisuinnaq oqaluttuuppat oqaasii kalaallisut malittarineqarsinnaassasut.

Isumalioqatigiissitat isumaqarput oqaatsit suut Inatsisartut oqaluttarfiannit atorneqarnissaannik apeqqut Inatsisartunut qinerseqataasinnaanermut qinigaasinnaanermullu apeqqummut atalluinnartuusoq. Pisinnaatitaanerit pisussaaffiillu malitsigiittariaqarnerannik pingaartitsineq aallaavigalugu eqqarsarnartoqartinneqarpoq inuk Inatsisartunut qinerseqataasinnaasoq taamalu qinigaasinnaasoq oqaatsinik nammineq eqarinnginnerusaminik atuisinnaaneraniq periarfissaajassallugu. Tamanna pissutigalugu isumalioqatigiissitat inassutigaa Inatsisartut suleriaasianni § 53-imi aalajangersakkap atuinnarnissaa.

[...]

Namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitaq kalaallinit qallunaanillu inuttaqartoq:

Namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap kalaallinit qallunaanillu inuttaqartup isumaliutissiisummini namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap kalaaliinnarnik inuttaqartup oqaatsit pillugit isumaliutai kaammattuutaalu sukumiisorujussuarmik innersuussutigai:

Kalaallit namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitaasa oqaatsinik isumalioqutaasa nalinginnaasut aallaavigaat oqaatsit inuiaat kulturikkut ilisarnaataannut pingaarutilimmik ilisarnaataanermik saniatigut inuit akornanni attaveqarnermi atuuttuusut aammalu Kalaallit Nunaanni marlunnik oqaaseqarneq immikkoorluinnarluni pissusioqqajannngitsaq inuiaqatigiimmi arlalinnik oqaasillit silarsuarmi allami nalinginnaanerugajummata.

[...]

Kalaallit Nunaanni Inatsisartunit qinnuigineqarlutik Kalaallit namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitaasa oqaatsit Inatsisartut oqaluttarfianniit atorneqartut sammivaat. Isumalioqatigiissitat isumaqarput oqaatsit Inatsisartut oqaluttarfianniit atorneqartut Inatsisartuni ilaasortassanik qinerseqataasinnaanermut qinigaasinnaanermullu atalluinnartut. Piginnaatitaanerit pisussaaffiillu imminnut naapertuuttuunissaat aallaavigalugu Kalaallit namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitaasa eqqarsarnartoqartippaat inuk Inatsisartut ilaasortassaannik qinerseqataasinnaasoq taamalu qinigaasinnaasoq mattutissallugu oqaatsit nammineq tulluarinerusani atorlugit oqalussinnaanissaanut.

Namminersorneq pillugu kalaallit isumalioqatigiissitaasa isumaliutissiissummini inassuutigaat:

- Kalaallit oqaasii tassaapput inuiaat kalaallit kulturikkut kinaassutsiminnik ilisarnaataasa ilaat, taamaattumillu kalaallisut oqaatsit tassaaginnartariaqanngillat nunami oqaatsit pingaarnerit tassaasariaqarlutilli pisortatigoortumik oqaatsit.
- Qanoq iliuseqartoqanngippat danskisut allamiulluunniit oqaasiinik allanik piginnaasaqannginnerup Kalaallit Nunaanni ilinniarsimassutsikkut katataaqaneq sivitsortissavaa oqaatsinillu politiki tamanna eqqarsaatigalugu aalajangersaavigisariaqarluni.
- Kalaallit Danmarkimi iliniartut akornanni qanoq iliuseqartoqartariaqarpoq, aammattaaq kalaallit oqaasiinik ilinniartitsineq ilanngullugu, taakku Kalaallit Nunaannut suliarternissaminnut aammalu tassani suliffeqaannarnissaminnut kajungernerulersinniarlugit.
- Inatsisartut suleriaasianni aalajangersagaq § 53 atuinnartariaqarpoq. Aalajangersagaq malillugu Inatsisartut oqallinneri kalaallisut pisassapput danskisulli malinnaaffigineqarsinnaassallutik aammalu danskit oqaasii atornerqarsinnaasariaqarlutik ilaasortaq danskisuinnaq oqaluttuuppat ataatsimiinnerli kalaallit oqaasii atorlugit malinnaavigineqarsinnasariaqarluni.

Isumalioqatigiissitat oqaatsinik inassutaat isumaliutissiissut tamarmiusoq peqatigalugu naalakkersuisunit 2003-mi ukiaanerani Inatsisartunut saqqummiunneqarput. Inatsisartuni ilaasortat isumaqatigiittut inassutit isumaqatigaat.

[...]

Namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap kalaallinit qallunaanillu inuttaqartup tamatuma kingorna namminersorneq pillugu inatsimmi oqaatsit pillugu aalajangersakkap ilusilernerqarnissaa pillugu isumalioqatigiissitap nammineq isumaliutai kaammattuutaalu oqaatigai:

Namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitat oqaatsinik aalajangersagaqarnissamik eqqarsaatersuuteqarnermut atatillugu isumalioqatigiissitat pingaartippaat aalajangersagaq taammaallaat apeqqutitut pingaarnernut tunngasuussasoq apeqqutimmi allat aalajangersaavigineqarsinnaammata inatsisiliat allat aqqutigalugit. Tamanna aallaavigalugu isumalioqatigiissitat siunnersuutigaat namminersornermik inatsisissatut siunnersuummi aalajangersagaqassasoq aalajangiisumik kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiusut.

Kalaallit oqaasii aamma danskit oqaasii qanoq annertutigisumik ilinniartitsissutigineqassanersut taakkuninnga inatsisiliani allani naleqquttuni

malittarisassioqartassaaq, assersuutigalugu meeqqat atuarfii pillugit inatsimmi, nalinginnaq perorsaataasumik inuutissarsiutinilluunniit ilinniartitaanermik inatsisini.

Pisortat sulianik ingerlassineranni inatsisartut inatsisaata aalajangersarpaa kalaallit aamma danskit oqaasii pisortaqaqfinni atorneqarsinnaasariaqartut.

Tamanna tunuliaqutaralugu isumalioqatigiissitat aalajangersagassaq una siunnersuutigaat:

”§ 20. Kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiupput.”

Pissutsini pisortat ingerlatsinerannut tunngasuni kalaallit danskillu oqaasiisa atorneqarsinnaanerannik suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi⁴ aalajangersagaq (§7a):

Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat aalajangersakkamik⁵ imaqarpoq, taanna malillugu pissutsini pisortat ingerlatsinerannut tunngasuni kalaallit qallunaallu oqaasii assigiimmik atorneqarsinnaallutik:

§ 7a. Suliamik ingerlanneqartumut peqataasoq isummaminik ersersitsisinnaavoq, kissaatigini kalaallit imaluunniit danskit oqaasii atorlugit sullinneqarumalluni. Taamatut isummamik ersersitsineq pisortaasup malittussaavaa.

Namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap kalaallinit qallunaanillu inuttaqartup isumaliutissiissutaani erserpoq isumalioqatigiissitap namminersorneq pillugu inatsimmi § 20-mi oqaasit pillugit aalajangersagassatut siunnersuutip ilusilersorneqarneranui aalajangersakkap taassuma piunera pingaartissimagaa. Taamatuttaaq namminersorneq pillugu inatsimmi § 20-mut nassuiaatini takuneqarsinnaavoq, aalajangersakkap attatiinnarneqarnissaa naatsorsuutigineqartoq, taamaalilluni danskit oqaasii pissutsini pisortat ingerlatsinerannut tunngasuni suli atorneqarsinnaassallutik.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 7a-mut nassuiaatini makku ilisimatitsissutigineqarput:

Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutip saqqummiunneqarneragut siunertaavoq, innuttaasunut pisortanullu, erseqqissumik paatsuugassaannngitsumillu takuneqarsinnaalissasoq, innuttaasoq pisortani oqartussaasunut saaffiginnikkuni piumasoqarsinnaasoq pisortanut tunngasuni oqaasit imminnut naligiissut – kalaallit danskillu oqaasii – atorlugit kissaateqarnermisut, sullinneqarsinnaasoq.

⁴ Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 13. juni 1994-imeersoq, allanngortinneqartoq Inatsisartut inatsisaatigut nr. 21, 30. oktober 1998-imeersukkut, kiisalu Inatsisatut inatsisaatigut nr. 5, 31. maj 2001-imeersukkut aamma Inatsisartut inatsisaatigut nr. 19, 22. november 2011-meersukkut.

⁵ Aalajangersagaq Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaatigut nr. 21, 30. oktober 1998-imeersukkut ilanngunneqarpoq.

15. marts 2015

Kent Fridberg